

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ**

О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**для підготовки до модуля 1 і ректорської контрольної роботи
з дисципліни «Гроші та кредит»**

**для студентів денної та заочної форм навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

**Тернопіль
2021**

Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методичні вказівки для підготовки до модуля 1 і ректорської контрольної роботи з дисципліни «Гроші та кредит». Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 43 с.

Методичні вказівки для підготовки до модуля 1 і ректорської контрольної роботи у першому семестрі вивчення дисципліни «Гроші та кредит», включають теоретичні питання і тестові завдання з теми 1 «Сутність і функції грошей», теми 2 «Основні теорії грошей», тема 3 «Грошовий обіг і грошова маса» і теми 4 «Грошовий ринок».

Автори: *Дзюблюк Олександр Валерійович*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету

Чайковський Ярослав Іванович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету

Рецензенти: *Забчук Галина Михайлівна*, кандидат економічних наук, доцент кафедри банківського бізнесу

Баліцький Руслан Йосипович, керуючий Територіальним відокремленим безбалансовим відділенням № 10019/02 філії «Тернопільське обласне управління АТ «Ощадбанк»

Відповідальний за випуск: *Дзюблюк Олександр Валерійович*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету

*Рекомендовано на засіданні кафедри банківського бізнесу ЗУНУ
(Протокол №1 від 18 серпня 2021 р.)*

ЗМІСТ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	4
МОДУЛЬ 1	4
РЕКТОРСЬКА КОНТРОЛЬНА РОБОТА	24

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. СУТНІСТЬ І ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Тема 2. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ГРОШЕЙ

Модуль 1.1

1. Основні передумови та необхідність появи грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва і обміну. Недоліки бартерного обміну
2. Металістична теорія грошей, її представники та особливості розуміння суті грошових відносин.

Тести:

1. Яке з наведених нижче визначень найбільш точно виражає суть грошей:

- а) це все те, що використовується як гроші;
- б) це все те, що виконує функції грошей;
- в) це законні платіжні засоби;
- г) це загальний еквівалент?**

2. Виділення головного продукту праці в якості товару-еквівалента це:

- а) повна (розгорнута) форма вартості;
- б) загальна форма вартості;**
- в) грошова форма вартості.
- г) речова форма

3. При якій формі вартості роль загального еквіваленту закріплена за одним товаром:

- а) розгорнута;
- б) загальна;**
- в) грошова;
- г) проста?

4. Чи можна поставити знак рівняння між поняттям «неповноцінні гроші» та «кредитні гроші»?:

- а) ці поняття можна прирівняти;
- б) поняття є різними;
- в) вони не порівнюються оскільки мають різну економічну основу;
- г) частково схожі.**

5. Для виконання ролі грошей найбільше підійшло золото, тому що воно:

- а) є однорідним та його можна розділити на частини;**
- б) є трудомістким;
- в) здатне до тривалого зберігання;
- г) пристосоване до транспортування;
- д) існують невеликі запаси

є) йому притаманні всі вказані властивості.

6. У якій функції гроші обслуговують процес ціноутворення?

а) у функції засобу платежу;

б) у функції засобу нагромадження;

в) у функції засобу обігу;

г) у функції міри вартості;

д) у всіх вказаних функціях.

7. Гроші – це:

а) мова ринку;

б) носій певних суспільних відносин;;

в) фактор впливу на ділову репутацію;

г) кровоносна система економіки.

8. Яке з наведених нижче визначень найбільш точно виражає суть грошей:

а) це все те, що використовується як гроші;

б) це все те, що виконує функції грошей;

в) це законні платіжні засоби;

г) це загальний еквівалент.

9. В якій функції гроші виступають в наявній формі і обслуговують товарний метаморфоз

Т-Г-Т:

а) міра вартості

б) засіб обігу

в) платіжний засіб

г) засіб накопичення

10. Купівельна спроможність грошей:

а) зростає у період інфляції;

б) знижується у період інфляції;

в) знижується у період дефляції;

г) не підвладна змінам незалежно від інфляції чи дефляції.

11. Благородний метал, який видатні мислителі вважали грошима від природи:

а) золото;

б) срібло;

в) мідь

г) бронза

12. Автором формули $M = kPQ$ є:

а) Дж. Кейнс;

б) І. Фішер;

в) М. Фрідмен;

г) Д. Юм;

д) А. Пігу.

Що означають її умовні позначення?

13. Яка економічна теорія грошей отримала розвиток в період первісного нагромадження капіталу і була спрямована на боротьбу проти псування монет:

а) номіналістична теорія;

б) металістична теорія;

в) меркантилістська теорія;

г) класична кількісна теорія.

14. Хто із українських економістів піддав критиці класичний варіант кількісної теорії грошей:

а) І. Шимонович;

б) С. Злупка;

в) І. Тарасов;

г) **М. І. Туган-Барановський.**

15. Кількісна теорія грошей стверджує, що:

а) чим більше грошей, тим краще;

б) грошей в обігу повинна бути обмежена кількість;

в) **кількість грошей впливає на рівень цін;**

г) кількість грошей є фактором впливу на розвиток економіки.

16. Гроші є умовними знаками, твором державної влади, що володіють призначеною цінністю, проголошували:

а) представники кількісної теорії;

б) представники неокласичної кількісної теорії;

в) **представники кейнсіанської теорії;**

г) представники металістичної теорії.

17. Передумовою виникнення і розвитку кількісної теорії грошей було:

а) **“революція цін”;**

б) перехід від злиткового обігу до монетного;

в) епоха первісного нагромадження капіталу;

г) економічна криза.

18. Теорія, яка проголошує гроші як абстрактні рахункові одиниці, ототожнює грошовий обіг з товарним обміном, ціни змінюються пропорційно зміні кількості грошей, в обігу перебувають усі гроші, вартість грошей визначається в процесі обміну, називається теорією:

а) трудової вартості;

б) маржиналізму;

в) **кількісною;**

г) номіналістичною.

19. Суть якого постулату кількісної теорії грошей полягає у тому, що ціни змінюються пропорційно зміні кількості грошей в обігу:

а) **пропорційності;**

б) причинності;

в) рівності;

г) однорідності.

20. “Рецепти” Дж. М. Кейнса давали можливість впливати передусім на:

а) **зайнятість;**

б) швидкість обігу грошей;

в) рівень інфляції;

г) рівень цін.

Модуль 1.2

1. Суть грошей як економічної категорії.

2. Номіналістична теорія грошей як основа сучасного розуміння сутності грошей. Номіналістична теорія грошей, її походження та зв'язок із сучасною грошовою теорією та практикою організації грошового обігу.

Тести:

1. Неповноцінні гроші – це:

- а) гроші, які знецінюються;
- б) гроші, які виготовлені не з дорогоцінного металу;
- в) грошові знаки, які не розмінюються на дорогоцінний метал;
- г) **гроші, які емітуються для фінансування витрат державного бюджету?**

2. Співвідношення товару з декількома товарами-еквівалентами це:

- а) **повна (розгорнута) форма вартості;**
- б) загальна форма вартості;
- в) грошова форма вартості.
- г) речова форма

3. Оберіть правильну назву теорії походження грошей:

- а) номіналістична;
- б) раціоналістична;
- в) **еволюційна.**
- г) металі стична.

4. До яких із сучасних форм кредитних грошей довіра найвища:

- а) **готівкових;**
- б) депозитних;
- в) електронних;
- г) торгових.

5. Перші гроші з'явилися у:

- а) **Китаї;**
- б) Лідійському царстві;
- в) Стародавньому Римі.
- г) Греції.

6. Масштаб цін це:

- а) грошова одиниця, що використовується для виміру та порівняння вартості товарів;
- б) функція грошей;
- в) **технічний інструмент реалізації функції міри вартості;**
- г) усі відповіді не вірні.

7. Паперові гроші емітуються як:

- а) банкнота;
- б) вексель;
- в) **казначейський білет;**
- г) чек;
- д) облігація.

8. На чому базується вартість повноцінних грошей?

- а) на купівельній спроможності;
- б) на вартості тієї кількості товарів і послуг, які можна придбати в середньому за грошову одиницю;

в) на вартості матеріалу, з якого вони виготовлені (золото, срібло тощо);

г) на витратах на їх виготовлення.

9. На вашу думку, більшість грошей, які є в обігу в Україні – це:

а) паперові гроші;

б) монети;

в) кредитні гроші;

г) ощадні рахунки.

д) електронні гроші.

10. Визначте, в якій функції виступають гроші при купівлі товарів у магазині і оплати покупки готівкою:

а) засіб обігу;

б) засіб нагромадження;

в) засіб платежу;

г) міра вартості.

11. Країна, в якій був прийнятий акт Роберта Піля 1844 р.:

а) Англія;

б) Франція;

в) США;

г) Німеччина

12. Хто автор формули $MV = PQ$:

а) Дж. Кейнс;

б) І. Фішер;

в) М. Фрідмен;

г) Д. Юм;

д) А. Пігу.

Що означають її умовні позначення?

13. Загальний попит на гроші, згідно монетаризму визначається такими факторами:

а) рівень доходу, ціни, поточний попит, індивідуальні смаки;

б) ціни, кількість грошей в обігу, індивідуальні смаки та переваги людей;

в) рівень доходу, ціни, дохідність акцій, облігацій, індивідуальні смаки та переваги людей;

г) рівень доходу, кількість грошей в обігу, ціни, поточний попит.

14. Назвіть мотиви нагромадження грошей Дж. М. Кейнса:

а) трансакційний, необхідності, спекулятивний;

б) трансакційний, обачності, спекулятивний;

в) спекулятивний, цінності, трансакційний;

г) трансакційний, необхідності, цінності.

15. З рівняння І. Фішера впливає:

а) маса грошей не має впливу на рівень цін;

б) маса грошей безпосередньо впливає на рівень цін;

в) збільшення маси грошей впливає на зменшення ставки відсотка;

г) жодної вірної відповіді.

16. Максимальні темпи просту грошової маси передують циклу підйому, а мінімальні – циклу спаду. Цей висновок зроблено:

а) представниками кейнсіанської теорії;

б) номіналістами;

в) монетаристами;

г) представниками металістичної теорії.

17. Які положення притаманні монетаристській теорії:

а) повне ігнорування сфери виробничого відтворення;

б) причини криз, інфляції, безробіття – в помилках грошової політики;

в) необхідність державної грошової політики;

г) для економічного зростання необхідно рівномірне зростання кількості грошей;

д) всі вказані вище положення.

18. Правило монетаристі стверджує, що пропозиція грошей має зростати темпами, що відповідають:

а) темпу зростання цін;

б) темпу зростання рівня відсоткової ставки;

в) темпу зростання швидкості обігу грошей в обігу;

г) темпу зростання реального ВВП.

19. Суть якого постулату кількісної теорії грошей полягає у тому, що у разі зміни кількості грошей у такій самій пропорції змінюються ціни на всі товари, а співвідношення цін на окремі товари залишається незмінним:

а) пропорційності;

б) причинності;

в) рівності;

г) однорідності.

20. Лозунг “тільки гроші мають значення” належить:

а) представникам металістичної теорії грошей;

б) представникам номіналістичної теорії грошей;

в) представникам монетаризму;

г) представникам кейнсіанства.

Модуль 1.3

1. Характеристика функцій грошей як прояв їхньої суті. Міра вартості. Засіб обігу. Засіб платежу. Засіб нагромадження. Світові гроші. Взаємозв'язок між грошовими функціями. Генезис функцій грошей у сучасних умовах.
2. Класична кількісна теорія грошей. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії грошей.

Тести:

1. Яке з наведених нижче визначень найбільш повно й точно виражає суть грошей:

а) гроші – це мірило вартості;

б) гроші – це абстрактно-ліквідний актив;

в) гроші – це знаряддя обміну;

г) гроші – це загальний еквівалент;

д) гроші – це речова форма суспільних відносин;

є) гроші – це все те, що використовується як гроші?

2. Закріплення ролі загального товару-еквіваленту за одним товаром:

а) повна (розгорнута) форма вартості;

б) загальна форма вартості;

в) грошова форма вартості.

г) речова форма

3. Вартість повноцінних грошей визначається:

а) вартістю металу, з якого вони виготовлені;

б) номіналом, визначеним на них;

в) сукупністю товарів, які протистоять їм в обігу;

г) кількістю паперових грошей, які замінюють їх в обігу.

4.3 наведених причин визначте вирішальні, що зумовили демонетизацію золота:

а) недостатня маса золотих запасів у природі;

б) інтенсивне використання золота у виробництві (електронна техніка, виробництво біжутерії, медтехніка тощо);

в) прагнення урядів зосередити все золото у стратегічних державних запасах;

г) великі затрати обігу золотих грошей;

д) невіддатність грошового обігу до регулюючого впливу з боку держави;

є) бажання урядів перебрати на себе емісію нерозмінних грошей для покриття своїх фінансових потреб.

5. Визначте, що міра вартості – це:

а) грошова одиниця, яка використовується для виміру вартості товарів і послуг;

б) грошова одиниця, яка використовується для порівняння вартості товарів і послуг

в) грошова одиниця яка служить для сплати податків;

г) грошова одиниця яка виступає засобом нагромадження.

6. Першим товаром-посередником було:

а) золото;

б) прикраси;

в) товари першої необхідності;

г) срібло.

7. Бартер - це:

а) товарно-грошовий обмін;

б) прямий продуктообмін;

в) аукціонний вид торгівлі;

г) біржова торгівля;

д) жодна відповідь не вірна.

8. На чому базується вартість неповноцінних грошей?

а) на купівельній спроможності;

б) на вартості тієї кількості товарів і послуг, які можна придбати в середньому за грошову одиницю;

в) на вартості матеріалу, з якого вони виготовлені (золото, срібло тощо).

г) на витратах на їх виготовлення.

9. Вартість десятигривневої банкноти:

а) це вартість матеріалу, затраченого на її виготовлення;

- б) це золотий вміст банкноти;
 в) це вартість праці, що витрачена на її друкування;
г) це вартість товарів та послуг, які можна придбати на 10 гривень.
10. Визначте, в якій функції виступають гроші при оплаті комунальних послуг готівкою :
- а) засіб обігу;
 б) засіб нагромадження;
в) засіб платежу;
 г) світові гроші.
11. Яка теорія грошей стверджує, що золото і срібло є грошима за своєю природою:
- а) кількісна;
 б) номіналістична;
в) металістична;
 г) кейнсіанська.
12. Знайдіть із перелічених нижче формул рівняння обміну І.Фішера:
- а) $Md = L1(Y) + L2(i)$;
 б) $M = kPQ$;
 в) $S = I$;
г) $MV + M'V' = PQ$.
13. Металістична теорія грошей стверджує, що:
- а) єдине багатство суспільства золото і срібло;**
 б) паперові гроші є грошима завдяки забезпеченню золотом;
 в) головні функції грошей засіб обігу і платежу;
 г) паперові гроші мають цінність завдяки обміну на золото.
14. Представники металістичної теорії стверджували:
- а) лише золото є грошима;
б) золото і срібло є грошима по своїй суті;
 в) золото і срібло не є грошима як такі;
 г) держава встановлює, “що” є грошима;
15. Суть номіналістичної теорії грошей полягає в:
- а) запереченні товарної природи грошей і визначенні їх умовних знаків, що позбавлені внутрішньої вартості;**
 б) в ототожненні грошей з благородними металами;
 в) вартість грошей і рівень товарних цін визначається кількістю грошей в обігу;
 г) демонетизації монет.
16. До основних положень кількісної теорії не належать:
- а) гроші, не мають внутрішньої вартості, лише купівельну спроможність;
 б) грошова маса впливає на ціни, а не навпаки;
в) вартість грошей визначається тим, що на них позначено, а саме номіналом;
 г) ціни залежать від кількості товарів та послуг;
17. Суть якої теорії полягає у тому, що вартість грошей і рівень товарних цін визначаються кількістю грошей в обігу:
- а) кількісної;**
 б) номіналістичної;
 в) металістичної;

г) монетаристської.

18. Дж. М. Кейнс стверджував:

а) ринкова економіка стабільна і немає потреби втручання держави;

б) ринкова економіка нестабільна і держава повинна впливати на неї засобами грошово-кредитної політики;

в) грошово-кредитна політика є основним засобом впливу держави на економіку;

г) усі відповіді не вірні.

19. Автором нового напрямку у теорії грошей, що отримав назву кон'юнктурної теорії є:

а) І. Фішер;

б) Д. Рікардо;

в) М. І. Туган-Барановський;

г) Д. Юм.

20. Монетаризм як самостійний теоретичний напрям сформувався у:

а) Німеччині;

б) Франції;

в) США;

г) Італії.

Модуль 1.4

1. Розвиток форм грошей, що перебувають в обігу. Натурально-речові форми повноцінних грошей. Особливості і причини процесу демонетизації золота.
2. Неокласичні напрями розвитку кількісної теорії грошей. «Трансакційний варіант» І. Фішера. «Кейбриджська версія» кількісної теорії грошей.

Тести:

1. При якій формі вартості одного товару, який знаходиться у відносній формі, протистоїть безліч товарів-еквівалентів:

а) проста;

б) розгорнута;

в) загальна;

г) грошова?

2. Сферою використання грошей у функції міри вартості є:

а) встановлення цін на товари;

б) облік живої праці, втіленої в товарі;

в) контроль за станом торгового обігу;

г) нагромадження засобів населенням у вигляді внесків в банку.

3. У зв'язку з вартістю матеріалу, з якого виготовлені гроші, розрізняють такі їх форми:

а) повноцінні;

б) паперові;

в) неповноцінні;

г) білонні.

4. Вкажіть назву готівкових грошей, які випускаються в обіг емісійними банками:
- а) казначейські білети;
  - б) чеки;
  - в) векселі;
  - г) **банківські білети.**
5. Визначте, що функцію нагромадження виконують тільки:
- а) **повноцінні гроші;**
  - б) реальні гроші;
  - в) депозитні гроші;
  - г) паперові гроші.
6. Головна властивість грошей:
- а) їх надійність;
  - б) стабільність;
  - в) портативність;
  - г) **оборотність.**
7. Банкнота – це:
- а) чек;
  - б) **вексель центрального банку;**
  - в) казначейське зобов'язання;
  - г) цінний папір.
8. Чи всі засоби платежу, що використовуються в обігу, можна назвати законними платіжними засобами?
- а) усі;
  - б) не всі;
  - в) **тільки грошові знаки, які емітуються від імені держави;**
  - г) тільки грошові знаки які емітуються в процесі вторинної емісії.
9. У ринковій економіці гроші служать...
- а) засобом обігу;
  - б) мірою вартості;
  - в) засобом нагромадження;
  - г) засобом платежу;
  - д) **всім, перерахованим вище;**
  - е) правильні відповіді а, б, г;
  - є) не служать жодним із вказаних засобів.
10. Визначте, в якій функції виступають гроші при збереженні грошей на поточному вкладі:
- а) засіб обігу;
  - б) **засіб нагромадження;**
  - в) засіб платежу;
  - г) світові гроші.
11. Із перерахованих ознак виберіть ті, що характеризують теорію грошей І.Фішера:
- а) **рівень цін прямо пропорційний кількості грошей в обігу і швидкості обігу грошей;**

- б) вартість грошей не залежить від вмісту золота, а визначається лише найменуванням;
- в) грошово-кредитна система потребує державного регулювання через формування інвестиційного попиту;
- г) рівень цін обернено пропорційний обсягу торгівлі, здійсненому за допомогою грошей;
- д) основною причиною розбалансованості економіки є занадто активне втручання держави.

12. Хто автор формули $MV + M'V' = PQ$:

- а) Дж. М. Кейнс;
- б) І. Фішер;**
- в) М. Фрідмен;
- г) Д. Юм;
- д) А. Пігу.

Що означають її умовні позначення?

13. Суть кількісної теорії грошей полягає в тому, що:

- а) запереченні товарної природи грошей і трактуванні їх як умовних знаків, позбавлених вартості;
- б) вартість грошей і рівень товарних цін визначаються кількістю в обігу;**
- в) в ототожненні грошей з благородними металами;
- г) в основі функціонування грошово-кредитних відносин закладена система саморегуляції;

14. Меркантилісти вважали, що гроші потрібно:

- а) нагромаджувати;**
- б) випускати в обіг;
- в) нагромаджувати товари;
- г) жодна з відповідей не є вірною.

15. Суть трансакційного варіанту полягає в:

- а) обґрунтуванні суб'єктивно-психологічних аспектів поведінки суб'єктів ринку, а також визначенні потреби нагромадження ними грошей;
- б) купівельній спроможності грошей, що встановлюються при їх обміні на ринку;**
- в) обґрунтуванні кількісних пропорцій і впливу зміни на рівень товарних цін;
- г) опосередкованому впливі на розвиток економіки.

16. Яке з базових положень належить кількісній теорії грошей:

- а) ціни не залежать від обсягу товарів та послуг;
- б) ціни не можуть змінюватися пропорційно кількості грошей;
- в) ціни залежать від кількості товарів та послуг;**
- г) ціни змінюються пропорційно зміні кількості грошей.

17. Хто є автором праці “Загальна теорія зайнятості, процента і грошей”?

- а) Дж. Стюард;
- б) М. Боден;
- в) І. Фішер;
- г) Дж. Кейнс.**

18. Який із вищевказаних варіантів не належить до основних положень металістичної теорії грошей:

- а) єдине багатство суспільства – це золото і срібло;
- б) гроші створюються державою;**
- в) джерело багатства суспільства – це зовнішня торгівля, активне сальдо якої забезпечує притік в країну благородних металів;
- г) ринкова економіка стабільна і немає потреби втручання держави.
19. У структурі державного регулювання економіки, як вважають кейнсіанці, перевагу слід надати:
- а) фіскальним важелям впливу;
- б) бюджетним важелям впливу;
- в) монетарному механізму впливу;**
- г) адміністративним важелям впливу.
20. “Рецепти” Дж. М. Кейнса давали можливість впливати передусім на:
- а) швидкість обігу грошей;
- б) обсяги виробництва;**
- в) рівень інфляції;
- г) рівень цін.

Модуль 1.5

1. Вартість грошей та способи її оцінки стосовно різних форм грошей в різні історичні періоди. Знаки вартості. Паперові і кредитні гроші, їх спільні та відмінні риси. Сеньйораж. Різновидності сучасних кредитних грошей. Вексель, банкнота, чек, електронні гроші. Порівняльна оцінка форм кредитних грошей.
2. Внесок Дж. М. Кейнса і його послідовників у розвиток теорії грошей. Зміна акцентів щодо оцінки ролі держави в економічному регулюванні та механізмів грошового впливу на економіку.

Тести:

1. Вкажіть, в якій функції виступають гроші при купівлі товару в кредит:

а) міри вартості;

б) засобу платежу;

в) засобу обігу;

г) засобу нагромадження.
2. У якій функції, використовуються гроші при фінансуванні за рахунок засобів бюджету капітальних вкладень:

а) міра вартості;

б) засіб обігу;

в) засіб платежу;

г) засіб нагромадження?
3. З наведених нижче визначень суті грошей оберіть найповніше:

а) гроші - це мірило вартості;

б) гроші є абстрактно-ліквідним активом;

в) гроші - це знаряддя обміну;

г) гроші - загальний еквівалент;

- д) гроші - речова форма суспільних відносин;
- є) гроші - це все те, що використовується як гроші.

4. До кредитних грошей не належать:

- а) кредитна картка;
- б) банкнота;
- в) чек;
- г) електронні гроші;
- д) вексель;
- є) акція.**

5. На чому базується вартість повноцінних грошей:

- а) на купівельній спроможності;
- б) на вартості тієї кількості товарів і послуг, які можна придбати в середньому за грошову одиницю;
- в) на вартості матеріалу, з якого вони виготовлені (золота, срібла тощо);**
- г) на внутрішній вартості;
- д) під впливом ринкових факторів.

6. Гроші виконують роль:

- а) лічильної одиниці;
- б) не виконують роль лічильної одиниці;
- в) є виявом вартості товару;
- г) є проявом ціни товару.**

7. Вкажіть вірну відповідь відносно визначення грошей:

- а) гроші - це кристалізація мінової вартості;
- б) гроші - це загальний товар-еквівалент;**
- в) гроші - це наслідок угоди між людьми;
- г) гроші - це знак для обміну;
- д) гроші - це все вищевказане.

8. В якій функції гроші обслуговують процес ціноутворення?

- а) у функції засобу платежу;
- б) у функції засобу нагромадження;
- в) у функції міри вартості.**
- г) світові гроші.

9. Мінова вартість неповноцінних грошей – це вартість, яка визначається:

- а) вартістю матеріалу, з якого вони виготовлені;
- б) безпосередньо в процесі обігу;**
- в) вартістю праці, затраченою для їх виготовлення.
- г) вартістю витрат обігу.

10. Визначте, в якій функції виступають гроші при сплаті податку на прибуток:

- а) засіб обігу;
- б) засіб нагромадження;
- в) засіб платежу;**
- г) світові гроші.
- д) міра вартості.

11. Яка теорія грошей стверджує, що рівень цін залежить від кількості грошей в обігу:

- а) кількісна;**

- б) номіналістична;
- в) металістична;
- г) кейнсіанська.

12. Виберіть ознаку, що характеризує погляди Дж. Кейнса на теорію грошей:

- а) подвоєння кількості грошей призводить до подвоєння абсолютного рівня цін;
- б) суттєву важливість гроші набувають лише в теорії процента;**
- в) в основі функціонування грошово-кредитних відносин закладена система саморегуляції;
- г) стабільність грошової сфери можлива лише в умовах функціонування повноцінних грошей.

13. Дж. М. Кейнс стверджував, що:

- а) ринкова економіка стабільна і не має потреби втручання держави;
- б) ринкова економіка нестабільна і держава повинна впливати на неї засобами грошово-кредитної політики;
- в) грошово-кредитна політика є основним засобом впливу держави на економіку;**
- г) усі відповіді не вірні.

14. Представниками кількісної теорії були:

- а) Боден, Фішер, Локк;**
- б) Кейнс, Кнапп, Стюарт;
- в) Кейнс, Локк;
- г) Фрідмен, Монкретьєн.

15. Згідно вчень Дж. Кейнса гроші це:

- а) умовні знаки, твір державної влади, що володіють визначеною цінністю;
- б) золото і срібло;
- в) ідеальні рахункові одиниці, за допомогою яких визначаються мінові пропорції товарів;**
- г) все те, що має цінність і здатність обмінюватись в певних мінорних пропорціях.

16. Теорія І. Фішера заснована на співвідношенні двох пов'язаних між собою явищ:

- а) добутку кількості грошей на рівень цін і добутку швидкості грошей в обігу на кількість реалізованих товарів;
- б) добутку рівня цін на кількість реалізованих товарів і добутку кількості грошей на швидкість їх обігу;**
- в) добутку кількості грошей на кількість реалізованих товарів і добутку швидкості грошей в обігу на рівень цін.
- г) добутку рівня цін на ціну виробленої продукції і добутку кількості грошей на кількість реалізованих товарів.

17. Стосовно ролі грошей в економіці погляди представників Кейнсіанської теорії можна формулювати у вигляді положень:

- а) гроші є умовними знаками, твором державної влади, що володіють визначеною цінністю;**
- б) рівень товарних цін прямо пропорційний до кількості грошей в обігу, причому сама грошова маса впливає на ціни, а не навпаки;
- в) гроші не мають внутрішньої вартості, вона виражається суто купівельною спроможністю;

г) головна функція грошей засіб обігу і платежу.

18. Яка теорія грошей розвинулась в період “революції цін”:

а) кількісна;

б) металістична;

в) неокласична;

г) монетаризм.

19. Погляд представників теорії касових залишків або “кембриджської версії” до проблеми щодо впливу зміни грошової маси на рівень цін був:

а) макроекономічним;

б) мікроекономічним;

в) мікроекономічним та макроекономічним;

г) відповідь – а).

20. Сукупний попит на гроші у відповідності до вчення Дж. М. Кейнса складається з:

а) трансакційного і спекулятивного попиту;

б) трансакційного попиту і попиту обачності;

в) спекулятивного попиту і попиту пропорційності;

г) пропорційного і спекулятивного попиту.

Модуль 1.6

1. Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні та соціальні процеси.
2. Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії. Внесок М. Фрідмена та його послідовників у розробку монетарної політики.

Тести:

1. Назвіть теорію походження грошей як результат угоди між людьми:

а) еволюційна;

б) раціоналістична;

в) натуралістична.

г) металістична

2. При перерахуванні податків до бюджету, гроші відповідно, виступають у функції:

а) міри вартості;

б) засобу обігу;

в) засобу платежу;

г) засобу нагромадження.

3. Дайте вірну відповідь на запитання: що таке «неповноцінні гроші»?

а) гроші, які знецінюються;

б) гроші, що виготовлені не з коштовних металів;

в) грошові знаки, які не розмінюються на коштовний метал;

г) гроші, що емітуються для фінансування витрат державного бюджету.

4. Визначте, що відноситься до терміну "гроші":

а) вартість товару;

б) особливий товар, що має функції загального еквівалента;

в) вартість певного переліку товарів.

г) ціна товару.

5. На чому базується вартість неповноцінних грошей:

а) на купівельній спроможності;

б) на вартості тієї кількості товарів і послуг, які можна придбати в середньому за грошову одиницю;

в) на вартості матеріалу, з якого вони виготовлені (золота, срібла тощо);

г) на внутрішній вартості;

д) під впливом ринкових факторів.

6. Гроші виконують функції:

а) засобу обігу; міри вартості, засобу збереження і нагромадження вартості;

б) засобу обігу; міри вартості;

в) міри вартості, засобу збереження і нагромадження вартості;

г) тільки міри вартості.

7. Гроші є:

а) засобом платежу;

б) засобом виміру вартості;

в) засобом нагромадження вартості;

г) засобом обміну;

д) все вказане вище.

8. В якій функції гроші найбільше потерпають від інфляції?

а) у функції засобу обігу;

б) у функції міри вартості;

в) у функції засобу нагромадження;

г) у функції засобу платежу.

9. Завдяки яким своїм властивостям чеки є зручними у використанні:

а) його можна виписувати незалежно від наявності банківського рахунку;

б) він, звичайно, приймається як оплата за товари та послуги;

в) одержувач коштів гарантовано отримує суму, вказану у чеку;

г) він виглядає приблизно так само, як і банкнота.

10. Визначте, в якій функції виступають гроші при купівлі облігації:

а) засіб обігу;

б) засіб нагромадження;

в) засіб платежу;

г) світові гроші.

д) міра вартості.

11. Із перерахованих ознак виберіть ті, що характеризують кількісну теорію грошей Д. Юма:

а) ринковій економіці притаманний механізм саморегуляції;

б) подвоєння кількості грошей призводить до подвоєння абсолютного рівня цін;

в) ціни залежать від кількості грошей;

г) гроші виконують функцію міри вартості, засобу обігу, засобу платежу та засобу нагромадження;

д) економіка держави не в змозі функціонувати без активного втручання держави.

12. Назвіть теорію грошей, яка розвинулася у першій третині нашого століття і була покладена в основу принципів державного регулювання економіки:

а) класична кількісна теорія;

б) неокласична теорія;

в) кейнсіанська теорія;

г) монетаристська теорія.

13. Кількісна теорія грошей стверджує, що:

а) чим більше грошей, тим краще для розвитку виробництва;

б) в обігу повинна обертатися обмежена кількість грошей;

в) кількість грошей є фактором впливу на розвиток економіки;

г) кількість грошей впливає на рівень цін.

14. Яку залежність відображає рівняння І. Фішера:

а) маса грошей – рівень товарних цін;

б) маса грошей – швидкість їх обороту;

в) кількість грошей – швидкість обігу і рівень виробництва;

г) кількість грошей – рівень виробництва.

15. Одним із основних положень монетаристської теорії є:

а) вартість грошей визначається тим, що на них позначено, а саме їх номіналом;

б) купівельна спроможність грошей оберненопропорційна до їх кількості;

в) потреба господарського обороту в грошах залежить від суб'єктивних факторів, а тому нестабільна;

г) ринкова економіка є стійкою системою, що має внутрішні властивості до саморегулювання і відновлення рівноваги.

16. У сучасних умовах металістична теорія грошей виявилася не прийнятною тому, що:

а) грошова система була б залежною від виробництва золота;

б) впровадження золотого грошового обігу збільшило б середню норму прибутку;

в) впровадження золотого грошового обігу зменшило б витрати обігу;

г) збільшило б можливість державного втручання в грошово-кредитну і валютну сфери.

17. Кількісна теорія грошей Д. Юма характеризується ознаками:

а) ціни залежать від кількості грошей;

б) подвоєння кількості грошей в обігу призводить до подвоєння абсолютного рівня цін;

в) збільшення кількості грошей викликає пропорційне зростання цін на товари;

г) у системі грошово-кредитних відносин закладена система саморегулювання;

д) усі вказані положення.

18. Загальновизнані постулати – причинності, пропорційності та однорідності належать:

а) номіналістичній теорії грошей;

б) металістичній теорії грошей;

в) кількісній теорії грошей;

г) неокласичній теорії грошей.

19. Представники теорії касових залишків або “кембриджської версії” за основу брали два мотиви зберігання грошей суб'єктами господарювання:

а) трансакційний і спекулятивний;

- б) спекулятивний і обачності;
- в) трансакційний і формування фонду засобів обігу;
- г) **формування фонду засобів обігу та резерву на покриття непередбачених потреб.**

20. Хто з відомих вчених вважав, що зниження банківського відсотка призводить до зростання попиту на кредит і заохочує інвестиції:

- а) А. Маршал;
- б) Д. Рікардо;
- в) Д. Робертсон;
- г) А. Пігу;
- д) **Дж. М. Кейнс.**

Модуль 1.7

1. Сутність грошей як економічної категорії.
2. Монетаристська версія кількісної теорії грошей і ділових циклів. Монетарне правило М. Фрідмена. Монетаристське трактування динаміки економічного розвитку. Монетаризм у грошово-кредитній політиці України.

Тести:

1. При оплаті товарів гроші виконують функцію:
  - а) **засобу обігу;**
  - б) світових грошей;
  - в) міри вартості;
  - г) засобу нагромадження.
2. Вкажіть, в якій функції використовуються гроші при нарахуванні заробітної плати:
  - а) міра вартості;
  - б) засіб обігу;
  - в) **засіб платежу;**
  - г) засіб нагромадження?
3. З наведеного знайдіть вірну відповідь на запитання: що таке «кредитні гроші»?
  - а) гроші які випускає держава для покриття своїх потреб, що фінансуються з бюджету;
  - б) будь-які неповноцінні гроші;
  - в) **гроші, емітовані банками для кредитування реальної економіки;**
  - г) гроші, що їх емітує центральний банк для фінансування бюджетного дефіциту.
4. Паперові гроші - це:
  - а) вартість;
  - б) **знаки вартості;**
  - в) символи вартості;
  - г) умовні знаки.

5. Чи всі засоби платежу можна назвати законними платіжними засобами?

а) всі;

б) не всі;

в) тільки грошові знаки, які емітуються від імені держави;

г) високоякісні товари;

д) золоті монети.

6. Прямий товарообмін - це :

а) ліквідність;

б) бартер;

в) перерозподіл;

г) усі відповіді не вірні.

7. Функцією грошей є:

а) розподіл вартості;

б) утворення фінансових фондів;

в) засіб обігу;

г) надання ділової інформації;

д) уповільнення інфляції.

8. При яких операціях гроші виконують функцію засобів обігу:

а) при бартерних угодах ;

б) при купівлі товарів і послуг;

в) при вимірюванні вартості товарів і послуг

г) при сплаті кредиту.

9. Як може змінюватись вартість грошей:

а) може зростати;

б) може знижуватись;

в) може зростати або знижуватись;

г) завжди залишається однаковою;

д) зростає з часом;

е) знижується з часом.

10. Електронні гроші – це:

а) все, що може прийматися, як оплата за товари та послуги;

б) вартість грошей;

в) процес вилучення з обігу золота як грошей;

г) випущені державою паперові гроші та монети;

д) різновид депозитних грошей, які використовуються з допомогою електронних носіїв інформації.

11. М. І. Туган-Барановський запропонував новий напрям у теорії грошей, що отримав назву:

а) номіналістичної теорії;

б) трансакційної версії кількісної теорії;

в) кембриджської версії кількісної теорії;

г) кон'юнктурної теорії.

12. Які із наведених ознак притаманні вченню монетаристів:

а) рівень цін залежить від кількості грошей в обігу, а також швидкості обігу;

б) гроші – один з важливих факторів формування інвестиційного попиту;

- в) головна причина негативних процесів в економіці – диспропорції у коливанні грошової маси;**
- г) стабільність грошової сфери можлива лише в умовах функціонування повноцінних грошей.
13. Продовжте думку: “Кількісна теорія грошей стверджує, що ...”:
- а) ціни товарів визначаються обсягом платіжних засобів, що знаходяться в обігу;**
- б) суть грошей полягає в їх ототожненні з благородними металами;
- в) гроші не володіють товарною природою, а є лише умовними знаками позбавленими внутрішньої вартості;
- г) кількість грошей в обігу прямо, безпосередньо впливає на величину номінального ВВП.
14. Яка теорія грошей стверджує, що лише металеві гроші є справжніми грошима:
- а) металістична;**
- б) номіналістична;
- в) кількісна;
- г) неокласична.
15. Взаємозалежність між факторами, що безпосередньо впливають на динаміку купівельної спроможності грошової одиниці, обґрунтовано у:
- а) рівнянні Фішера $MV=PQ$;**
- б) рівнянні Пігу $M=k \cdot P \cdot Q$;
- в) рівнянні Фрідмена $\Delta M = \Delta P + \Delta y$;
- г) рівняння Пігу $M=k \cdot V \cdot Q$.
16. Металістична теорія грошей стверджувала, що основною функцією грошей є:
- а) засіб нагромадження скарбів;**
- б) засіб міри вартості;
- в) засіб обігу і платежу;
- г) усі відповіді вірні.
17. Які положення притаманні монетаристській теорії:
- а) повне ігнорування сфери виробничого відтворення;
- б) контроль над інфляцією – провідна ланка економічної політики;**
- в) необхідність державної грошової політики;
- г) для економічного зростання необхідно рівномірне зростання кількості грошей;
- д) всі вказані вище положення.
18. Суть якого постулату кількісної теорії грошей полягає у тому, що зміна цін визначається зміною кількості грошей:
- а) пропорційності;
- б) причинності;**
- в) однорідності;
- г) рівності;
19. Головною новизною у Дж. Кейнса стало визначення:
- а) трансакційного мотиву;
- б) мотиву обачності;
- в) спекулятивного мотиву;**
- г) мотиву пропорційності.

20. М. Фрідмен вважав, що грошова маса за рік в середньому повинна зростати на:

а) 1 %;

б) 3%;

в) 4%;

г) 6%;

д) повинна бути незмінною.

РЕКТОРСЬКА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Тема 3. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВА МАСА

Тема 4. ГРОШОВИЙ РИНОК

Ректорська контрольна робота 1.1

1. Суть та основні суб'єкти грошового обігу
2. Закон грошового обігу.

Тести:

1. Фірми – це суб'єкти грошового обороту, що забезпечують:

а) розподіл та перерозподіл вартості створеного ВВП;

б) створення і реалізацію ВВП;

в) споживання ВВП;

г) перерозподіл грошових коштів.

2. Збалансування потоків за умов чистого імпорту відбувається:

а) шляхом розміщення коштів на іноземних ринках;

б) шляхом залучення грошових коштів у внутрішній ринок зі світового;

в) шляхом скорочення імпорту;

г) шляхом скорочення експорту.

3. Вихідним пунктом кругообороту готівкових і безготівкових грошей є:

а) банк;

б) торгівельні установи;

в) підприємства.

г) кредитні спілки

4. Здійснення готівково-грошових розрахунків:

а) полегшують контроль держави за грошовим оборотом;

б) утруднюють контроль держави за грошовим оборотом.

в) є прогнозованою величиною;

г) усі відповіді вірні.

5. Обсяг агрегату М2 визначається:

а) розвитком кредитних відносин;

б) рівнем капіталізації грошових доходів;

в) рухом готівкових і безготівкових коштів.

г) розвитком кредитних відносин.

6. Прискорення обігу грошей:

а) компенсує їх масу;

б) не компенсує масу грошей;

в) не впливає на масу грошей;

г) усі відповіді не вірні.

7. Зміст закону грошового обігу виражається:

а) фактична маса грошей в обігу дорівнює об'єктивно необхідній для обігу масі грошей;

б) фактична маса грошей дорівнює швидкості обігу грошей;

в) об'єктивно необхідна маса грошей дорівнює кількості золота в країні.

г) усі відповіді не вірні

8. Завдяки розширення кредитування:

а) M_f зменшується до рівня M_n ;

б) M_f збільшується до рівня M_n .

в) M_n дорівнює M_f ;

г) не відбуваються зміни M_f і M_n .

9. У разі купівлі іноземної валюти центральним банком:

а) грошова маса збільшується;

б) залишається незмінною;

в) грошова маса зменшується.

г) усі відповіді вірні.

10. Банк може видавати нові позики завдяки:

а) зменшенню резервів;

б) збільшенню резервів;

в) утворенню нових резервів;

г) усі відповіді вірні.

11. На грошовому ринку здійснюється:

а) купівля та продаж цінних паперів;

б) купівля та продаж грошей;

в) купівля та продаж природних ресурсів;

г) купівля та продаж антикваріату.

12. За допомогою цінних паперів реалізуються:

а) прямі відносини банків з клієнтами;

б) непрямі відносини банків з клієнтами;

в) посередницькі відносини;

г) усі відповіді не вірні.

13. Розміщення на відкритому ринку державних боргових зобов'язань є:

а) каналом поповнення маси грошей в обороті:

б) каналом впливу грошей з обороту;

в) інвестиційним каналом;

г) усі відповіді не вірні.

14. Кошти для збільшення маси основного і оборотного капіталів купуються на ринку:

а) грошей;

б) капіталів;

в) інвестицій;

г) ресурсів.

15. Якщо попит на гроші зростає, то швидкість обігу грошей:

а) зменшується;

б) збільшується;

в) не змінюється.

г) усі відповіді не вірні

16. Купуючи державні зобов'язання, центральний банк створює базу для:

а) зменшення в обігу грошової маси;

б) збільшення в обігу грошової маси.

в) регулювання грошової маси;

г) боротьби з інфляцією.

17. Якщо центральний банк проводить операції на відкритому ринку, то грошова база:

а) зміниться;

б) залишиться незмінною;

в) збільшиться на величину проданих цінних паперів;

г) зменшиться на величину викуплених цінних паперів.

18. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, то темпи зростання грошової маси:

а) знизяться;

б) збільшаться;

в) залишаться незмінними;

г) усі відповіді вірні.

19. Кількість грошей для обігу і платежу визначається такими умовами:

а) чим більший обсяг товарів і послуг, тим менше потрібно грошей.

б) чим більший обсяг товарів і послуг, тим більше потрібно грошей.

в) чим менший обсяг товарів і послуг, тим менше потрібно грошей;

г) чим менший обсяг товарів і послуг, тим більше потрібно грошей.

20. Досягнення рівності M_f і M_n в умовах обігу казначейських грошей можливе шляхом:

а) випуску додаткової маси грошей;

б) підвищення цін на товари і послуги;

в) видачі кредитів народному господарству.

г) видачі кредитів домашнім господарствам.

Ректорська контрольна робота 1.2

1. Структура грошового обігу.

2. Особливості прояву закону грошового обігу в Україні.

Тести:

1. Домашні господарства – це суб'єкти грошового обороту, що забезпечують:

а) посередництво в кредиті;

б) виробництво ВВП робочою силою і засобами виробництва;

в) поточне споживання;

г) усі відповіді не вірні.

2. Потоки втрат включають:

а) інвестиції;

б) чисті податки;

в) заощадження;

г) державні закупівлі.

3. Безготівковий і готівковий грошовий оборот існують:

а) незалежно один від одного;

б) у тісному взаємозв'язку;

в) невід'ємно один від одного;

г) усі відповіді не вірні.

4. Зміна грошової маси:

а) впливає на інтенсивність обороту грошей;

б) не впливає на інтенсивність обороту грошей;

в) впливає на величину окремих грошових агрегатів;

г) усі відповіді не вірні.

5. Грошова база включає :

а) суму резервів комерційних банків на їх рахунках в центральному банку;

б) агрегат M1;

в) агрегат M2.

г) агрегат M3

6. Швидкість обігу грошей за Кейнсом:

а) не змінюється;

б) постійно і не прогнозовано змінюється;

в) збільшується;

г) усі відповіді не вірні.

7. Об'єктивно необхідна маса грошей включає:

а) тільки готівкові гроші;

б) тільки безготівкові гроші;

в) готівкові і безготівкові гроші.

г) усі відповіді не вірні.

8. Закон Мн в умовах обігу банківських грошей передбачає:

а) створення передумов для вилучення їх з обігу;

б) створення передумов для їх надходження в обіг

в) забезпечення рівноваги на грошовому ринку;

г) усі відповіді не вірні.

9. Поняття «випуск грошей» і «емісія грошей»:

а) рівнозначні;

б) не є рівнозначні;

в) мають спільну основу утворення

г) усі відповіді не вірні .

10. Депозитні суми в міжбанківському обороті мають властивість до:

а) самозростання грошової маси;

б) зменшення грошової маси;;

в) саморегулювання;

г) відтворення..

11. На грошовому ринку відбувається операція:

а) передача грошей у чуже розпорядження;

б) обмін грошей на реальне благо;

в) купівля-продаж товарної вартості.

г) обміну титулами.

12. Валютні цінності використовуються у взаємовідносинах:

а) між власниками цінних паперів;

б) між власниками різних валют;

в) між власниками дорогоцінних металів;

г) між банківськими установами.

13. Якщо ЦП держави розміщуються поза емісійними установами, то приріст державного боргу:

а) впливає на пропозицію грошей;

б) не впливає на пропозицію грошей.

в) іноді впливає;

г) усі відповіді не вірні.

14. На ринку капіталів банки:

а) емітують фінансові інструменти для нарощення власного капіталу;

б) купують чужі фондові цінності для зберігання, інвестуючи клієнтів;

в) виконують послуги страхування капіталу.;

г) виступають у ролі фінансових посередників.

15. Зростання швидкості обігу грошей:

а) компенсує дефіцит платіжних засобів:

б) не компенсує дефіцит платіжних засобів: ;

в) компенсує попит на інвестиційні ресурси;

г) не компенсує попит на гроші.

16. У разі купівлі іноземної валюти центральним банком:

а) грошова маса збільшується;

б) залишається незмінною;

в) грошова маса зменшується

г) усі відповіді вірні.

17. Зміна пропозиції грошей:

а) адекватна зміні грошової бази;

б) не адекватна зміні грошової бази.

в) адекватна попиту;

г) не адекватна попиту.

18. Які операції на відкритому ринку проводить НБУ, якщо йому потрібно зменшити масу грошей в обігу:

а) купує цінні папери;

б) підвищує облікову ставку;

в) продає облігації державної позики;

г) змінює обов'язкові резерви

19. Чим вищий обсяг безготівкових розрахунків, тим

а) більше потрібно грошей в обігу:

б) менше потрібно грошей в обігу;

в) грошей взагалі не потрібно;

г) усі відповіді не вірні

20. При обслуговуванні обігу банківськими грошима можливості вирівнювання Мф і Мн:

а) розширюються;

б) звужуються.

в) стають не можливими;

г) усі відповіді не вірні.

Ректорська контрольна робота 1.3

1. Грошовий обіг як основа балансування національного продукту і національного доходу.

2. Монетизація валового внутрішнього продукту і поняття емісії.

Тести:

1. Грошовий потік - це:

а) сукупність платежів;

б) сукупність грошей;

в) сукупність кредитів;

г) сукупність платежів на окремому етапі відтворення.

2. Внутрішній грошовий оборот на суму втрат:

а) зменшується;

б) збільшується;

в) залишається незмінним;

г) усі відповіді не вірні.

3. За об'єктом розрахунків міжгосподарські розрахунки класифікуються за ознаками:

а) за товари і послуги, за нетоварні операції;

б) з відстрочкою платежу;

в) міждержавні.

г) міжгосподарські.

4. Грошова маса характеризується такими ознаками:

а) це - сукупність грошей суб'єктів господарювання на підприємствах;

б) це - сукупність залишків грошей у всіх формах, які знаходяться у розпорядженні суб'єктів грошового обороту в певний момент;

в) це - гроші комерційних банків на їх рахунках в НБУ;

г) це - золотовалютні резерви країни.

5. Швидкість обігу грошей це:

а) швидкість безготівкових розрахунків;

б) показник частоти переходу грошей від одних суб'єктів до інших;

в) швидкість обміну гривні на долар;

г) усі відповіді вірні.

6. Чим більша швидкість обігу грошей, тим менше потрібно грошової маси для обслуговування річного виробництва ВВП:

а) вірно;

- б) не вірно;
 в) не завжди;
 г) усі відповіді не вірні.
7. Маса грошей в обігу виражається формулою:
 а) PQ/V ;
 б) PV/Q ;
 в) QV/P .
 г) формули не існує для визначення об'єктивно необхідної маса грошей.
8. Змінювати масу грошей в обороті може:
 а) **тільки банківська система**;
 б) центробанк одноосібно;
 в) тільки комерційні банки;
 г) уряд
9. При випуску в оборот готівкових і безготівкових грошей комерційними банками їх маса:
 а) **збільшується**;
 б) зменшується;
 в) залишається незмінною;
 г) відповіді вірні
10. Механізм емісії грошей існує на основі:
 а) банківського мультиплікатора;
 б) банківського процента;
 в) норми резервування;
 г) **грошового мультиплікатора**.
11. Метою переміщення грошей на грошовому ринку є:
 а) одержання товару;
 б) **одержання додаткового доходу**;
 в) утворення інвестицій;
 г) перерозподіл ресурсів.
12. Ціна грошей на грошовому ринку має форму:
 а) цінних паперів;
 б) золота;
 в) **процента**;
 г) дивідендів.
13. Дохід власників акцій залежить від прибутковості корпорацій:
 а) **прямо пропорційно**;
 б) обернено пропорційно;
 в) не впливає на дохід власників акцій;
 г) усі відповіді не вірні.
14. Попит на гроші правильно розглядати, як:
 а) потік грошей за певний період часу;
 б) **попит на запас грошей на фіксований момент часу**;
 в) запас грошей в країні на фіксований момент;
 г) усі відповіді не вірні.
15. Падіння швидкості обігу грошей через зростання на них попиту:
 а) посилює вплив збільшення маси грошей в обороті на кон'юнктуру ринків:

б) зменшує вплив маси грошей в обороті на кон'юнктуру ринків;

в) ніяк не впливає на кон'юнктуру ринку

г) усі відповіді не вірні.

16. Якщо готівкові гроші переходять у форму депозитних грошей, то банківські резерви:

а) збільшуються;

б) зменшуються;

в) залишаються незмінні.

г) зростають надзвичайно великими темпами.

17. Рівень процентної ставки за депозитами до запитання:

а) не впливає на обсяг пропозиції грошей.

б) впливає на обсяг пропозиції грошей;

в) впливає у дуже не значному обсязі;

г) усі відповіді не вірні.

18. Попит на гроші змінює:

а) банківська система:

б) тільки центральний банк;;

в) тільки комерційні банки;

г) кредитні спілки

19. Зміст закону грошового обігу виражається:

а) фактична маса грошей в обігу дорівнює об'єктивно необхідній для обігу масі грошей;

б) фактична маса грошей дорівнює швидкості обігу грошей;

в) об'єктивно необхідна маса грошей дорівнює кількості золота в країні.

г) визначальним фактором для забезпечення рівноваги є золото забезпечення грошової одиниці.

20. Завдяки розширення кредитування:

а) M_f зменшується до рівня M_n ;

б) M_f збільшується до рівня M_n .

в) M_f прирівнюється до M_n ;

г) усі відповіді вірні.

Ректорська контрольна робота 1.4

1. Характеристика основних ринків, їх взаємозв'язок з грошовим обігом.
2. Первинна емісія центрального банку.

Тести:

1. Створений фірмами національний продукт реалізується на:

а) ринку ресурсів;

б) ринку продуктів;

в) фінансовому ринку;

г) валютному ринку.

2. Внутрішній грошовий оборот на суму втрат:

а) зменшується:

б) збільшується;

- в) залишається незмінним;
г) усі відповіді не вірні.
3. Платежі з платниками за товарно-матеріальні цінності здійснюються:
- а) після відвантаження товарів;
б) одночасно з ними;
в) в порядку попередньої оплати;
г) **у всіх перерахованих випадках.**
4. Грошова маса прив'язується:
- а) до золота;
б) **до товарної маси;**
в) до товарної маси і фінансово-економічних активів;
г) не прив'язується ні до чого.
5. На швидкість обігу грошей впливають:
- а) **тільки зально-економічні фактори:**
б) політичні фактори;
в) релігійні фактори;
г) соціальні фактори.
6. Швидкість обігу грошей показує:
- а) скільки разів за рік певна грошова одиниця витрачається на видачу кредиту;
б) **скільки разів за рік певна грошова одиниця витрачається на купівлю товарів чи послуг**
в) абсолютну кількість обертів грошової одиниці;
г) відносну кількість обертів грошової одиниці.
7. В умовах золотого стандарту вирівнювання M_f до M_n відбувається:
- а) **автоматично:**
б) взагалі не відбувається;
в) відбувається при втручання центрального банку.
г) усі відповіді не вірні
8. Зміна маси грошей в обороті досягається:
- а) збільшенням обсягу товарної маси;
б) **емісійною діяльністю центрального та комерційних банків**
в) розширенням кредитування;
г) приростом золотовалютних резервів.
9. При емісії грошей грошова маса:
- а) **збільшується;**
б) зменшується;
в) залишається незмінною.
г) знецінюється
10. Коефіцієнт експансії депозитів – це:
- а) **процес збільшення грошей на рахунках комерційних банків;**
б) процес зменшення грошей на рахунках комерційних банків
в) процес відсутності будь-яких змін;
г) усі відповіді не вірні.
11. Покупець на грошовому ринку має намір:
- а) **одержати дохід від розширення комерційної діяльності;**

- б) одержати відповідний товар;
- в) одержати процентний дохід;
- г) мінімізувати ризики.

12. Ціна грошей на грошовому ринку визначається:

- а) величиною вартості, що містять у собі куплені гроші;**
- б) здатністю приносити покупцю додатковий дохід чи блага.; величиною відсотка;
- г) усі відповіді вірні.

13. Власники акцій мають право власності на відповідну частку активів корпорації:

- а) мають таке право;**
- б) не мають такого права;
- в) правильна відповідь б;
- г) усі відповіді не вірні.

14. Попит на гроші ґрунтується на потребу:

- а) отримувати процентний дохід;
- б) здійснювати трансакційні операції;
- в) бути джерелом заощаджень;
- г) усі відповіді вірні.**

15. У парі «попит-швидкість»:

- а) визначальним є попит, а похідним – швидкість обігу грошей;
- б) визначальним є швидкість обігу грошей, а похідним – попит**
- в) ані попи ні швидкість обігу грошей не є визначальними;
- г) усі відповіді не вірні.

16. При зміні рівня банківських резервів загальна маса грошей:

- а) збільшується;
- б) зменшується;
- в) залишається незмінною
- г) усі відповіді не вірні.**

17. Порушення рівноваги між попитом і пропозицією грошей:

- а) впливає на розвиток**
- б) не впливає на розвиток інфляційних процесів.;
- в) стимулює інфляційні процеси;
- г) взагалі не пов'язане з інфляційними процесами:

18. Якщо зросте ВВП і НД, то попит на гроші:

- а) зросте;**
- б) знизиться;
- в) залишиться незмінним
- г) усі відповіді не вірні

19. Об'єктивно необхідна маса грошей включає:

- а) тільки готівкові гроші;
- б) тільки безготівкові гроші;
- в) готівкові і безготівкові гроші.**
- г) грошові агрегати.

20. Закон Мн в умовах обігу банківських грошей передбачає:

- а) створення передумов для вилучення їх з обігу:**

- б) створення передумов для спрямування їх у обіг;
- б) створення передумов для збільшення грошової маси;
- г) усі відповіді не вірні

Ректорська контрольна робота 1.5

1. Поняття та критерії класифікації грошових потоків.
2. Характеристика основних каналів надходження грошей в обіг.

Тести:

1. Фірми купують робочу силу, капітал, інформацію на:
  - а) ринку ресурсів;**
  - б) світовому ринку;
  - в) фінансовому ринку;
  - г) валютному ринку.
2. Внутрішній грошовий оборот на суму втрат:
  - а) зменшується;**
  - б) збільшується;
  - в) залишається незмінним;
  - г) усі відповіді не вірні.
3. Міжгосподарські безготівкові розрахунки за рахунок депонування коштів – це:
  - а) гарантовані;**
  - б) не гарантовані.
  - в) асоційовані;
  - г) усі відповіді не вірні.
4. Грошові агрегати будуються на основі таких принципів:
  - а) шляхом приєднання до попередніх величин нових грошових компонентів, що характеризуються більшою ліквідністю;
  - б) шляхом приєднання до попередніх величин нових грошових компонентів, що характеризуються меншою ліквідністю;**
  - в) кожен грошовий агрегат містить окремі грошові компоненти.
  - г) усі відповіді не вірні.
5. Прискорення оборотності грошей означає:
  - а) збільшення грошової маси;
  - б) зменшення грошової маси;**
  - в) інтенсифікацію інвестиційних процесів;
  - г) інфляційні очікування.
6. Закон грошового обігу виражає залежність між:
  - а) масою товарів в обігу, рівнем їх цін і швидкістю обігу грошей;**
  - б) масою товарів, сумою виданих кредитів і погашених кредитів;
  - в) швидкістю обігу грошей, сумою безготівкових платежів і рівнем товарних цін.
  - г) усі відповіді не вірні.
7. Порушення закону Mn – це закономірність обігу:
  - а) казначейських грошей;

- б) банківських грошей;
в) кредитних грошей;
 г) електронних грошей.
8. Первинною емісією грошей є:
а) банкнотна емісія центральних банків;
 б) депозитна емісія комерційних банків;
 в) кредитна емісія комерційних банків
 г) банкнотна емісія комерційних банків.
9. Емісія безготівкових грошей проводиться:
а) комерційними банками;
 б) центральним банком;
 в) різними фондами;
 г) кредитними спілками.
10. Величина банківського мультиплікатора визначається за формулою:
 а) $m = MR/1 \times 100$;
б) $m = 1/MR \times 100$;
 в) $m = MR - 1 \times 100$.
 г) усі формули є хибними.
11. Механізм купівлі-продажу на грошовому ринку забезпечується:
 а) ніяк не забезпечується;
 б) борговими і не борговими зобов'язаннями;
в) грошима;
 г) дивидендами.
12. Чим довше покупець користується одержаними грошима, тим:
а) більшою буде сума його процентних платежів;
 б) меншою буде сума його процентних платежів;
 в) сума процентних платежів залишиться незмінною;
 г) усі відповіді вірні;
13. Оплата вимог власників акцій здійснюється:
а) перед виплатами за вимогами власників боргових зобов'язань;
 б) після виплат за вимогами власників боргових зобов'язань;
 в) під час зборів акціонерів;
 г) після зборів акціонерів.
14. Номінальна кількість необхідних економіці грошей залежить від зміни цін:
а) прямо пропорційно;
 б) обернено пропорційно
 в) не залежить взагалі;
 г) перебуває у кореляційному зв'язку..
15. Якщо фактичний запас грошей окремого індивіда перевищує його попит на гроші, то він:
 а) купуватиме гроші на ринку;
б) продаватиме частину запасу грошей.
 в) не буде змінювати запас грошей;
 г) усі відповіді не вірні.

16. Якщо фактична сума резерву банку виявиться меншою від суми обов'язкового резерву, то банк:

- а) поповняє свої резерви;
- б) зменшує обов'язковий резерв;
- в) збільшує обсяг депозитів;**
- г) залучає інвестиції.

17. За вищих процентних ставок суб'єкти ринку частину своїх залишків:

- а) переміщують до високоліквідних активів;**
- б) зберігають на випадок різних соціальних змін;
- в) формують поточну касу;
- г) вкладають у депозити.

18. Як потрібно змінити норму обов'язкового резервування, якщо потрібно збільшити масу грошей в обігу:

- а) підвищити;
- б) знизити;**
- в) не змінювати;
- г) усі відповіді не вірні.

19. Об'єктивно необхідна маса грошей в обігу виражається формулою:

- а) PQ/V ;**
- б) PV/Q ;
- в) QV/P .

20. Змінювати масу грошей в обороті може :

- а) тільки банківська система;**
- б) тільки НБУ;
- в) комерційні банки;
- г) кредитні спілки

Ректорська контрольна робота 1.6

1. Схема руху грошових потоків в економіці.
2. Вторинна емісія депозитних грошей та грошово-кредитний мультиплікатор.

Тести:

1. Мобілізовані на фінансовому ринку кошти використовуються:

- а) фірмами для розширення свого виробництва;**
- б) урядом для покриття своїх витрат;
- в) для сплати податків.
- г) домашніми господарства.

2. Сектор грошового обігу характеризується:

- а) еквівалентним зворотним рухом грошей;
- б) еквівалентним безповоротним рухом грошей;**
- в) нееквівалентним безповоротним рухом грошей.
- г) нееквівалентним зворотним рухом грошей.

3. Грошові кошти господарюючих суб'єктів підлягають

- а) обов'язковому збереженню на рахунках в банках:**
б) не обов'язково повинні зберігатися на рахунках в банках;
в) зберігаються лише в касі суб'єктів;
г) усі відповіді не вірні;
4. Грошовий агрегат М1 включає:
а) М2+ строкові депозити;
б) М0 + депозити до запитання;
в) М0 + М2.
г) грошову базу
5. Швидкість обігу грошей та попит на гроші - це показники:
а) з прямою залежністю;
б) з оберненою залежністю;
в) з кореляційною залежністю;
г) усі відповіді не вірні.
6. Кількість грошей для обігу і платежу визначається такими умовами:
а) чим більший обсяг товарів і послуг, тим менше потрібно грошей.
б) чим більший обсяг товарів і послуг, тим більше потрібно грошей.
в) обсяг товарів і послуг і величина грошової маси не пов'язані величини;
г) усі відповіді не вірні.
7. Автоматичне вирівнювання M_n і M_f обмежується:
а) рамками уповільнення обігу грошей;
б) обмежується швидкістю обігу грошей;;
в) обмежується інструментами державного регулювання.
г) усі відповіді не вірні.
8. Банкнотна емісія має:
а) кредитний характер;
б) бюджетний характер;;
в) договірний характер;
г) депозитний характер.
9. Первинною є емісія:
а) готівкових грошей;
б) безготівкових грошей;
в) електронних грошей;
г) повноцінних грошей.
10. Величина коефіцієнта мультиплікації:
а) обернено пропорційна нормі відрахування в централізований резерв;
б) прямо пропорційна нормі відрахування в централізований резерв;
в) не залежить від величини резерву
г) залежить тільки від величини початкової суми депозиту.
11. Зобов'язання з надання права участі в управлінні діяльністю покупця грошей та в його доходах забезпечується:
а) не борговими зобов'язаннями;
б) борговими зобов'язаннями;
в) цінними паперами що засвідчують участь у капіталі;
г) усі відповіді не вірні
12. Виділіть сегменти грошового ринку:

- а) валютний ринок, ринок цінних паперів;
- б) безготівковий ринок, готівковий ринок;**
- в) ринок цінних паперів, валютний ринок;
- г) ринок грошей, ринок капіталів.

13. Виділіть сектори грошового ринку, за економічним призначенням:

- а) ринок грошей, ринок капіталів;**
- б) фондовий ринок, ринок цінних паперів;
- в) ринок цінних паперів, фондовий ринок;
- г) національний ринок, світовий ринок.

14. Підвищення рівня реального ВВП тягне за собою:

- а) зниження попиту на гроші;
- б) зростання попиту на гроші.**
- в) зменшення пропозиції грошей;
- г) збільшення пропозиції грошей.

15. При зростанні рівня процента економічний суб'єкт виступатиме на ринку:

- а) з пропозицією грошей;**
- б) з попитом на гроші;
- в) з інфляційними очікуваннями;
- г) не буде ніяк реагувати.

16. Зв'язок між банківськими резервами та масою грошей в обігу можна визначити за допомогою:

- а) норми процента;
- б) грошового мультиплікатора;**
- в) депозитного мультиплікатора;
- г) грошово-кредитної політики.

17. З низькою процентною ставкою рівень попиту на гроші:

- а) не перевищує їх кількісну пропозицію;
- б) перевищує їх кількісну пропозицію;**
- в) процентна ставка не впливає на рівень попиту на гроші;
- г) усі відповіді не вірні.

18. Основною функцією норми обов'язкових резервів є:

- а) підтримка банківської ліквідності;**
- б) виступає джерелом кредитування суб'єктів економіки;
- в) є джерелом отримання доходу у вигляді процента.
- г) є джерелом повернення залучених ресурсів.

19. В умовах золотого стандарту вирівнювання Мф до Мн відбувається:

- а) автоматично;**
- б) за допомогою інструментів центрального банку;
- в) взагалі не відбувається;
- г) усі відповіді не вірні

20. Зміна маси грошей в обороті досягається:

- а) збільшенням обсягу товарної маси;
- б) емісійною діяльністю центрального та комерційних банків;**
- в) вторинною емісією;
- г) усі відповіді не вірні.

Ректорська контрольна робота 1.7

1. Готівковий сектор грошового обігу.
2. Схема роботи банківської системи у процесі первинної і вторинної емісії.

Тести:

1. Чистий імпорт – це:
  - а) перевищення експорту над імпортом;
  - б) перевищення імпорту над експортом;**
  - в) еквівалентність експорту та імпорту;
  - г) усі відповіді не вірні.
2. Фінансовий сектор характеризується:
  - а) безповоротним нееквівалентним рухом грошей;**
  - б) зворотним нееквівалентним рухом грошей;
  - в) безповоротним еквівалентним рухом грошей.
  - г) нееквівалентним зворотним рухом грошей.
3. Оборот готівкових грошей в порівнянні з безготівковим є:
  - а) дорогим;
  - б) дешевшими**
  - в) надійними;
  - г) стабільними.
4. Грошовий агрегат M2 включає:
  - а) M1+ строкові депозити;**
  - б) M1+ кошти клієнтів за трастовими операціями банків;
  - в) M2+ готівка поза банками.
  - г) грошову базу
5. Зміна швидкості обігу грошей впливає на платоспроможний попит:
  - а) прямо пропорційно;
  - б) обернено пропорційно;**
  - в) взагалі не впливає;
  - г) усі відповіді не вірні.
6. Чим вищі товарні ціни:
  - а) тим більше потрібно для обігу грошей;**
  - б) тим менше потрібно для обігу грошей;
  - в) економіка переходить до бартерної форми розрахунків;
  - г) усі відповіді не вірні..
7. Досягнення рівності Mф і Mн в умовах обігу казначейських грошей можливе шляхом:
  - а) випуску додаткової маси грошей;**
  - б) підвищення цін на товари і послуги;
  - в) видачі кредитів народному господарству;
  - г) видачі кредитів фізичним особам.
8. Розміщення на відкритому ринку державних богових зобов'язань:
  - а) є каналом поповнення маси грошей в обороті:

б) каналом зменшення маси грошей;

в) каналом трансмісії;

г) усі відповіді не вірні.

9. Норми обов'язкових резервів встановлює:

а) центральний банк;

б) комерційні банки;

в) президент;

г) Верховна Рада

10. Величина банківського мультиплікатора визначається за формулою:

а) $m=MR/1 \times 100$;

б) $m=1/MR \times 100$;

в) $m=MR-1 \times 100$.

г) усі формули є хибними.

11. До боргових відносять зобов'язання, за якими:

а) покупець грошей зобов'язується повернути продавцеві одержану суму з процентами;

б) покупець грошей не повертає продавцеві одержану суму з процентами;

в) продавець бере участь в управлінні доходами покупця.

г) покупець дозволяє розпоряджатися своїми коштами

12. Виділіть сектори грошового ринку за інституційними ознаками:

а) фондовий ринок;

б) ринок банківських кредитів;

в) світовий ринок;

г) ринок послуг парабанків.

д) ринок продуктів.

13. На короткий строк купуються кошти:

а) на ринку капіталів;

б) на грошовому ринку;

в) ринку позичкових капіталів;

г) валютному ринку.

14. Якщо реальні доходи економічних суб'єктів скорочуються, то потреба в грошах:

а) збільшується;

б) зменшується

в) залишається незмінною;

г) усі відповіді не вірні.

15. Грошова база

а) не контролюється національним банком:

б) контролюється НБУ;

в) контролюється Президентом;

г) контролюється Верховною Радою;

16. Величина грошового мультиплікатора впливає на норму резервів:

а) прямо пропорційно;

б) обернено пропорційно;

в) взагалі не впливає;

г) є нейтральною

17. Якщо центральний банк продає цінні папери на відкритому ринку, то це призведе до:

- а) скорочення надлишкових резервів комерційних банків;
- б) збільшення резервів комерційних банків;
- в) не вплине на рівень резервів комерційних банків.**
- г) усі відповіді не вірні.

18. Збільшення попиту на гроші тягне за собою:

- а) підвищення попиту на банківські позики;
- б) зменшення попиту на банківські позики;**
- в) не впливає на попит на банківські позики.
- г) встановлення рівноваги на грошовому ринку.

19. Порушення закону Мн – це закономірність обігу:

- а) казначейських грошей;**
- б) банківських грошей.
- в) депозитних грошей;
- г) електронних грошей

20. Первинною емісією грошей є:

- а) банкнотна емісія центральних банків;**
- б) депозитна емісія комерційних банків;
- в) кредитна емісія комерційних банків.
- г) бюджетна емісія

Ректорська контрольна робота 1.8

1. Особливості фінансового, товарного та кредитного секторів грошового обігу.
2. Фактори обмеження вторинної емісії.

Тести:

1. Збалансування грошових потоків за умов чистого експорту відбувається:

- а) шляхом залучення грошових коштів у внутрішній ринок зі світового;
- б) шляхом розміщення коштів на іноземних ринках;**
- в) шляхом скорочення експорту;
- г) шляхом розширення імпорту.

2. Кредитний сектор характеризується:

- а) еквівалентним безповоротним рухом грошей;
- б) еквівалентним зворотним платним рухом грошей;**
- в) нееквівалентним зворотним платним рухом грошей.
- г) нееквівалентним зворотним рухом грошей.

3. Нагромаджені суб'єктами готівкові гроші:

- а) не приносять їх власникам доходу;
- б) приносять дохід;
- в) є запасом ліквідності;
- г) усі відповіді не вірні

4. Обсяг агрегату М1 залежить від:

- а) товарообороту та швидкості обігу грошей;
 б) руху готівки та безготівкових коштів;
в) заощаджень населення.
 г) швидкості обігу грошей.
5. Сповільнення грошового обігу:
 а) збільшує попит на гроші і збільшує платоспроможний попит;
б) збільшує попит на гроші і зменшує платоспроможний попит;
 в) зменшує попит на гроші і зменшує платоспроможний попит;
 г) усі відповіді не вірні.
6. Чим вищий обсяг безготівкових розрахунків, тим:
 а) більше потрібно грошей в обігу;
б) менше потрібно грошей в обігу;
 в) правильні варіанти а, б
 г) усі відповіді не вірні
7. При обслуговуванні обігу банківськими грошима можливості вирівнювання M_f і M_n :
а) розширюються;
 б) звужуються;
 в) залишаються незмінні;
 г) усі відповіді не вірні.
8. Купуючи державні зобов'язання, центральний банк створює базу для:
 а) зменшення в обігу грошової маси;
б) збільшення в обігу грошової маси
 в) економічного зростання;
 г) стагнації економіки.
9. Якщо норма резервів збільшується, то випуск банківських грошей в оборот:
 а) збільшується;
б) зменшується;
 в) залишається незмінним;
 г) усі відповіді не вірні.
10. Величина банківського мультиплікатора визначається за формулою:
 а) $m = MR/1 \times 100$;
б) $m = 1/MR \times 100$;
 в) $m = MR - 1 \times 100$.
 г) усі формули є хибними.
11. Банки здійснюють відносини з клієнтами на основі:
а) позичкових угод;
 б) угод страхування;
 в) угод купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей;
 г) інвестиційних угод.
12. Ринок, що забезпечує фінансування економіки:
а) фінансовий ринок;
 б) фондовий ринок;
 в) ринок капіталів;
 г) ринок ресурсів.

13. Попит та пропозиція на гроші :

а) часто змінюється на ринку грошей:

б) не змінюється взагалі;;

в) змінюється надзвичайно рідко;

г) знаходяться у рівновазі.

14. Якщо процентна ставка на фінансові активи зростає, то попит на гроші:

а) знижується;

б) підвищується.

в) не змінюється;

г) катастрофічно зменшується.

15. Банківські резерви :

а) частково перебувають в обігу:

б) взагалі не перебувають в обігу

в) іноді перебувають в обігу;

г) усі відповіді не вірні.

16. При більш високому співвідношенні готівки стосовно депозитів величина грошового мультиплікатора:

а) збільшиться;

б) зменшиться;

в) залишиться незмінною.

г) подвоїться

17. Скорочення кредитних ресурсів призведе до:

а) зниження позичкового процента:

б) зростання позичкового процента;;

в) ніяк не вплине на рівень позичкового процента;

г) усі відповіді не вірні. .

18. Закон грошового обігу виражає залежність між:

а) масою товарів в обігу, рівнем їх цін і швидкістю обігу грошей;

б) масою товарів, сумою виданих кредитів і погашених кредитів;

в) швидкістю обігу грошей, сумою безготівкових платежів і рівнем товарних цін.

г) вірна відповідь б

19. Автоматичне вирівнювання M_n і M_f обмежується:

а) рамками уповільнення обігу грошей:

б) швидкістю обігу грошей;

в) золотим забезпеченням валюти;

г) усі відповіді не вірні.

20. Банкнотна емісія має:

а) кредитний характер:

б) депозитний характер;

в) податковий характер.

г) інвестиційний характер..

Навчально-методичне видання

Дзюблюк Олександр Валерійович, Чайковський Ярослав Іванович

**Методичні вказівки
для підготовки до модуля 1 і
ректорської контрольної роботи з
дисципліни
«Гроші та кредит»**

Комп'ютерний макет *В. Шпака*

Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк на дублюванні. Зам. № 3-01/09/2021
Умов.-друк. арк. 1,4. Обл.-вид. арк 1,6.
Тираж 50 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію № 073743
СПП № 465644
тел. 8 097 299 38 99, 8 063 300 86 72
E-mail: tooums@ukr.net